Släpp lärarna loss: Minska antalet chefer i skolan

Av Åsa Morberg,

Den här artikeln handlar om den alltför höga andelen chefer i skolväsendet. En professionell förskollärare eller lärare ser inte behovet av alla chefer som finns i verksamheten. Den tes jag driver i artikeln handlar om att motivera en reduktion av antalet chefer i skolväsendet.

Rektorer anser att motstridiga krav och otillräckligt stöd gör rektorsuppdragen svåra, för att inte säga omöjliga. I stället för ”att utveckla världens bästa skola” får många chefer rollen av ”pappersvändare” och/eller ”springschasar”. Ohälsan är också stor bland rektorer. Många är stressade och mår dåligt av för hög arbetsbelastning, men också otydliga krav. De hinner inte med de uppgifter som de är satta att utföra, stödfunktioner finns inte och i den genomlysta svenska skolan, dissekerad in på bara benknotorna, har det nog inte funnits någon som ställt frågan: Behöver vi verkligen så många chefer? Att ställa den frågan är som att svära i kyrkan, förstås, men här kan man i stället satsa omdestinerade resurser på de praktiskt arbetande lärarna. Ge lärarna själva utökat mandat, större makt och högre status att utöva sitt läraryrke.

Från att ha varit en högt aktad yrkesperson i samhället har dagens rektors status devalverats. Lärarna ser rektorsuppdraget som ett otacksamt slitjobb och lockas inte alls själva av arbets-uppgifterna. Personalomsättningen på rektorstjänsterna är hög. Forskning visar att rektorstjänsten tillhör de chefsgrupper som har sämst arbetsvillkor, så till den grad att arbetet klassas som riskfyllt.

Personalomsättningen bland rektorer är hög. Många kommuner har grundskolor där rektorerna bytts ut mer än en gång de senaste åren. Huvudmännen betecknar det som svårt att hitta lämpliga personer till lediga rektorsuppdrag. Bara detta gör att man kan fundera över antalet rektorer i skolväsendet.

Att vara rektor är att ha Sveriges viktigaste chefsjobb, sägs det från de båda fackför-bund som organiserar skolledare. Idag finns det många chefer för de yrkesverksamma lärarna, som gör det praktiska arbetet i skolan. Lärarnas chefer exempelvis skolchef, biträdande skolchefer dvs. områdesansvarig, rektorer, biträdande rektorer, förskolechefer samt allehanda specialfunktionärer har olika huvudmän. Alla dessa funktioner har ett uppdrag att vara överordnade avseende lärares yrkesutövande och dessa chefer både styr och ställer och sist men inte minst stökar till det för lärare.

Säkerligen är det många som undrar hur viktig rektor och alla andra chefer är för elevernas möjlighet att lära och utvecklas i skolan. Viktigare än rektor är *läraren* och *vad läraren egentligen gör*. Så tolkas den beprövade erfarenheten och den forskning som finns. Slutsatsen blir sammanfattningsvis att *det går att minska antalet rektorer* och detta i sig kan ge lärare välbehövligt lugn och arbetsro i sitt yrkesutövande.

Lärare kan själva ta ansvar för att utbildningen i skolväsendet utvecklas och de kan ta ansvar för skolans resultat. De får dessutom hur som helst skulden för eventuellt dåliga resultat. I en mål- och resultatstyrd skola är lärarna själva en viktig katalysator i skolans förbättringsarbete, inte bara rektorer. Lärare som självständigt får ta ansvar för sitt yrkesutövande och sin arbetsmiljö är absolut en outnyttjad resurs i skolväsendet.

Släpp lärarna loss: Minska antalet chefer i skolan!